

Notater i margin :

NRK-TV skal tirsdag 19. mai ha Hamsun som tema for en debatt i programposten Antenne 10. Debatten skal ta for seg striden om Hamsun-bysten i Grimstad.

Kim Larsen, den danske rockesangeren, uttaler at hans norske yndlingsforfatter er Knut Hamsun. Når får vi Hamsuns romaner i rocke-versjon?

Også **Mark Knopfler**, den engelske stjernegitaristen i rocke-gruppa Dire Straits, er en stor Hamsun-tilhenger, melder den engelske avisen The Observer.

Hamsuns romaner blir nå oversatt til tyrkisk. Oversetteren heter Atle Pedersen og bor i Bergen.

Utenriks-departementet fortsetter sitt systematiske arbeid med å markedsføre Hamsuns diktning - og dermed norsk kultur generelt - i utlandet. Neste større arrangement vil bli en bredt anlagt markering i Ghent i Belgia, i november 1992.

NRK-Troms er godt i gang med opptakene til et TV-program om Hamsun og Hamarøy. Planen er å få med seg landskapet på Hamarøy til alle fire årstider. Vinter- og våroptakene er i boks; sommer- og høstopptakene gjenstår. Sendetid er foreløpig ikke fastlagt.

Kongebesøket på Hamarøy i midten av august vil bli sterkt Hamsun-orientert. Bl.a. skal kommunens middag for Kongen og hans følge serveres i Hamsun-galleriet på Tranøy.

Rart å tenke på at dette huset inntil for et par år siden var truet av nedrivning!

HAMSUN-DAGENE PÅ HAMARØY 3-9. august

Programmet for Hamsun-dagene på Hamarøy 3-9. august 1992 er nå klart, og det ser meget variert og spennende ut. Som vanlig blir det både konserter, utstillinger og seminarer, og innimellom blir det både nattmat på Tranøy fyr og folkefest i Hamarøy-hallen, så det skulle være noe for enhver smak.

Arrangementet åpner om kvelden mandag 3. august, og det første høydepunktet blir Orlando-kvartettens konsert i Hamarøy kirke. I det hele tatt er det mange musikalske godbiter under årets arrangement; attraksjonene står formelig i kø.

Kjetil Bjørnstad, **Lynni Treekrem** og **Kari Bremnes**
Pianisten **Kjetil Bjørnstad** og **Lynni Treekrem** opptre med en felles konsert,

onsdag 5. august. Bortimot midnatt på fredag 7. august skal **Kari Bremnes**, Spellemannspris-vinner av året, ha konsert under utendørsarrangementet på Tranøy fyr.

Tove Karoline Knutsen
På lørdag skal **Tove Karoline Knutsen** og hennes to musikere opptre på folkefesten i Hamarøy-hallen med sitt Hamsun-program.

Dette programmet har tidligere bare vært framført under Hamsun-dagene i Madrid, men nå får altså også et norsk publikum sjansen.

Håkon Bleken

En av landets mest anerkjente billedkunstnere, **Håkon Bleken** fra Trondheim, er årets hovedutstiller. Han har malt en serie bilder med motiv fra Hamsuns roman *Mysterier* (1892), og utstillinga av disse bildene vil bli en fin markering av at det i år er akkurat 100 år siden denne omstridte boka kom ut.

Pan på scenen

Årets teaterforestilling under Hamsun-dagene blir *Pan*, dramatisert av **Tormod Skagestad**. Forestillinga er blitt mye omtalt i avisene på grunn av at selveste **Derrick** har sagt seg villig til å assistere med regien av forestillinga. Premieren blir på torsdag kveld, med flere forestillinger seinere i uka.

ÅRSMØTE

Hamsun-Selskapets årsmøte vil bli avholdt på Hamarøy, nærmere bestemt i Hamarøy-hallen på Oppeid, lørdag 8. august kl. 15.00.

Regnskap og styrets arbeidsrapport vil bli lagt fram til godkjenning.

Forøvrig vanlige årsmøtesaker, inkl. valg av nytt styre.

Saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må være styret i hende innen 1. juli.

Russisk forfatter om Hamsun:

HAMSUN VAR ET STORT GENI!

I det russiske ukebladet *Knizjnoj obozrenije* ("Bokrevyen") 50/91 har forfatteren Jurij Markovitsj Nagibin (f. 1920) en stor artikkel - over to hele sider - med overskriften "En sønn om sin far". Formuleringen sikter til Tore Hamsuns velkjente biografi, men artikkelen dreier seg vel så mye om den biograferte som om biografien.

At Hamsun er elsket og lest i Russland, er ingen nyhet, men sjelden er så store ord brukt som dem Nagibin anvender. Åpningen er intet mindre enn følgende sats: "Den norske forfatter Knut Hamsun er et geni." Og likesom for å ta igjen for devalueringen av geni-begrepet i vår tid, fortsetter Nagibin med å stille ham *foran* andre genier blant hans samtidige: Proust, Joyce, Kafka. Hamsun rykker helt opp verdenslitteraturens mesterklasse, der hvor bare Shakespeare, Tolstoj, Dostojevskij og Dumas (père) befinner seg før ham - slik Nagibin ser det.

Slit

Nagibin understreker Hamsuns *slit* med sitt forfatterarbeid; ja, Hamsun hadde i utgangspunktet ikke noe egentlig forfattertalent - men han slet seg til det, drevet av sitt kall. "Men han arbeidet pinefullt tungt med romanene sine," sier Nagibin, "og han kunne bli rent hysterisk av det umedgjørliche livsmaterialet som absolutt ikke ville bli til ord. Men Hamsun gikk bestandig seirende ut av den kampen - han er en forfatter uten mislykkede, svake eller annenrangs ting av det slag som er uunngåelig hos store versdiktere.

Han holdt seg alltid på det samme høye nivå som han nådde allerede i sin første virkelige hamsunske roman, *Sult*."

Nazismen

Ingen kan skrive en oversiktsartikkel om Hamsun uten å komme inn på hans livssyn og dermed på hans forbindelse med nazismen. Heller ikke Jurij Nagibin springer over dette punktet - men han er heller ikke så original i sin behandling av det. Som hovedpunkter i sin forklaring av Hamsuns politiske sympatier trekker han fram Hamsuns aversjon mot den moderne forretnings- og bysivilisasjon, hans generelle sympati for Tyskland, det land som først anerkjente ham, og hans motvilje mot engelskmennene. Og endelig: Hamsuns politiske naivitet. Alt dette er ting som stadig trekkes frem i debatten; det som skifter fra gang til gang, er jo den vekt hvert moment tillegges.

Rehabilitering

Nagibin har et klart siktemål med sin artikkel, nemlig å få sine landsmenn til å lese Hamsun igjen. I Russland har Knut Hamsun etter krigen vært stemplet som "ideologisk skadelig", og for mange lesere i dag er han bare et navn - bøkene hans har ikke vært å oppdrive. (Det kom en tobindsutgave i 1970; den ble utsolgt på et blunk.)

Nagibin minner sine landsmenn om at Hamsun oppførte seg langt mandigere overfor Hitler enn mangan russisk forfatter overfor Stalin. Han minner dem også om at lovprisningen av arbeidet er et hovedmotiv både i Hamsuns liv og diktning - i en tid da "vi har drevet den urgamle russiske latskap ut i det absurde". Det er det *moralske* innhold i Hamsuns diktning det kommer an på for Nagibin, ikke det "rent" kunstneriske. Hamsuns moralske budskap kan støtte opp under de rudimenter av menneskelighet som fremdeles finnes. Eller med Nagibins egne ord: "Å lese Knut Hamsun er særlig viktig for oss, barn av den store ulykke som vi er; det vil hjelpe oss å overleve."

Jurij Nagibin har gjort Norge en stor tjeneste med sin artikkel. Han er ellers ikke ukjent med vårt land - han har besøkt det, og bøkene hans er utkommet også på norsk.

Professor Erik Egeberg,
Universitetet i Tromsø.

DORIS LESSING HYLLER HAMSUN

Den verdenskjente engelske forfatterinnen Doris Lessing, som i mange år har vært et hett navn i forbindelse med Nobelprisen i litteratur, har i den engelske avisen *The Independent* lørdag 2. mai en artikkel der hun uttrykker stor beundring for Knut Hamsuns romaner.

"Alle Hamsuns romaner er fulle av sjarm", skriver Doris Lessing, "men det er vanskelig å påpeke nøyaktig hva denne sjarmen består i, selv om man leser om og om igjen for å finne tekstens hemmelighet".

Doris Lessings favorittroman er *Markens grøde*, men hun har også mange lovord til andre av Hamsuns romaner, kanskje særlig *Sult* og "vandrerromanene" *Under høststjernen* og *En vandrer spiller med sordin*.

Heller ikke Doris Lessing

unnlater å komme inn på Hamsuns politiske sympatier, og i den forbindelse skriver hun følgende:

"Selv om Hamsun fikk Nobelprisen, har det ligget en skygge over ham: Han gjorde den feil at han støttet nazistene. I diktverkene til andre forfattere som beundret nazistene eller fascistene, kan man finne tidlige tegn på smitte - f.eks. hos Celine og Ezra Pound - men i Hamsuns diktning finner man ingenting av denslags. /../ (Hamsuns støtte til nazistene) var tragisk, men det er ikke den første eller den eneste gangen at en stor forfatter har vist dårlig politisk dømmekraft."

Doris Lessing avslutter sin artikkel med å si at hun leser Hamsuns romaner "med stigende anerkjennelse, en anerkjennelse som bare store forfattere fortjener."

HAMSUN OG ANDRE FORFATTERE

Hele 10 forelesere fra 4 ulike land skal i år sørge for å holde litteraturseminarets deltakere i ånde. En rekke emner fra Hamsuns liv og diktning skal belyses i løpet av de to dagene seminaret varer, torsdag 6. og fredag 7. august, og det er grunn til å vente seg noen meget interessante og stimulerende foredrag.

Hoveddrama om årets seminar er Hamsuns forhold til andre diktere i sin samtid.

Stipendiat Even Arntzen fra Universitetet i Tromsø skal forelese om "Hamsun og Strindberg", adjunkt Hans P. Thøgersen fra Århus skal forelese om Hamsuns forhold til Nobelprisvinneren Johs. V. Jensen, og den store svenske Dostojevskij-eksperten, professor Nils Åke Nilsson, skal forelese om Hamsun og Dostojevskij.

Den svenske TV-reporteren Bjørn Fontander, som nylig ga ut en interessant bok om Hamsun og Sigrid Undset og deres forhold til hverandre, til nazismen og til Sverige og svensk kulturliv, kommer på seminaret for å legge fram hovedsynspunktene i sin bok. Boka har vakt stor oppmerksomhet i Sverige, og det er all grunn til å imøtese dette foredraget med ekstra spenning.

Etter at vi har hatt forelesninger om Hamsuns forhold til Danmark og Sverige,

må vi selvsagt også ha ei forelesning om Hamsun og Finland, hvor han jo bodde et års tid. Forfatteren og kritikeren Sven Willner, Helsingfors, kommer for å fortelle om dette.

Mysterier 100 år

I år er det 100 år siden Hamsuns omstridte og mye omtalte roman *Mysterier* kom ut. På seminaret blir dette markert gjennom ei forelesning av professor Birgitta Holm om *Mysterier* sett fra en feministisk synsvinkel. Birgitta Holm er professor i svensk litteratur ved Universitetet i Uppsala, og kjent som en usedvanlig engasjerende foreleser.

Oversettelser

Et sidetema under årets seminar, er problemer i forbindelse med oversettelse av Hamsuns romaner. Universitetslektor Helge Vidar Holm fra Universitetet i Bergen skal forelese om å oversette Hamsun til fransk, og ambassadesekretær Kirsti Baggethun, som har oversatt *Mysterier* til spansk, skal forelese om Hamsuns stilling i Spania, og om å oversette hans tekster til spansk.

Billedkunstnere

Som vanlig er det lagt en ekskursjon inn i seminaret: I år er turen lagt til Tranøy, og under oppholdet der skal vi besøke Hamsun-galleriet hvor billedkunstneren Karl Erik Harr vil holde et lysbilledforedrag om sine Hamsun-illustrasjoner.

Også billedkunstneren Håkon Bleken, som er hovedutstiller under Hamsun-dagene, skal delta på seminaret med et foredrag. Dette er lagt til seminaravslutninga på fredag kveld, der Bleken skal snakke om sine bilder med motiv fra *Mysterier*.

Kveldsarrangementer

Seminaret foregår på dagtid, men også om kvelden blir seminardeltakerne fristet med arrangementer:

Første kvelden - dvs. torsdag 6. august - er det teaterforestilling: *Pan*, dramatisert av Tormod Skagestad. På fredagskvelden skal det være ei hyggelig seminaravslutning ute på Tranøy. Dette arrangementet avsluttes tidlig nok til at deltakerne kan forflytte seg bort til Tranøy fyr og være med på utendørs-arrangementet der, med konsert av Kari Bremnes som høydepunkt.

PROGRAM

Hamsun-dagenes litteraturseminar

Sted: Gymnasets aula, Oppeid.

Seminaravgift: kr. 400,-

Påmelding: Tlf. 081-70530.

Torsdag 6. august:

- 0830-0930: Registrering, betaling av avgift.
0930: Åpning
0945-1030: Stip. Even Arntzen: Hamsun og Strindberg.
Diskusjon. Kaffe.
1100-1145: Adjunkt H.P.Thøgersen: Hamsun og Johs. V. Jensen.
1200-1315: Lunsj.
1315-1400: Forfatter Sven Willner: Hamsun och Finland.
Kaffe.
1430-1515: Forfatter Bjørn Fontander: Hamsun och Undset.
Diskusjon.
1600: Avrunding.

Fredag 7. august:

- 0915-1000: 1.amanuensis Helge Vidar Holm: Hamsun i Frankrike.
Kaffe.
1015-1100: Oversetter Kirsti Baggethun: Hamsun i Spania.
1115-1400: Ekskursjon til Hamsun-galleriet, Tranøy.
Lunsj.
Karl Erik Harr: Presentasjon av Hamsun-galleriet.
1415-1500: Professor Nils Åke Nilsson: Hamsun og Dostojevskij.
Diskusjon. Kaffe.
1530-1615: Professor Birgitta Holm: Hamsuns *Mysterier*.
1930-2230: Seminaravslutning med reker og hvitvin. Foredrag av billedkunstneren Håkon Bleken: Hamsuns *Mysterier*.
2300: Midnattskonsert på Tranøy fyr med Kari Bremnes.

MEDLEMS- TILBUD

Den svenske TV-journalisten Björn Fontanders bok *Undset, Hamsun och kriget* har fått stor oppmerksomhet og gode anmeldelser siden den kom ut for et par måneder siden. Boka er sterkt biografisk orientert og legger fram mye interessant materiale mht. de to dikternes skepsis til hverandre, og om deres diametralt motsatte posisjoner under 2. verdenskrig.

Boka koster 250 svenske kroner i bokhandelen. Takket være en spesialavtale med Carlsson Bokförlag, kan imidlertid Hamsun-Selskapets medlemmer bestille boka i forlaget til Skr. 210, - porto inkludert.

Adressen er:

Carlsson Bokförlag AB,
St. Nygatan 31,
111 27 Stockholm.
Tlf: 095-46-8-110512

NYTT KUNST-LOTTERI I HAMSUN-SELSKAPET

For to år siden gjennomførte Hamsun-Selskapet et kunstlotteri, med to litografier av Karl Erik Harr som gevinster. Lotteriet brakte selskapet et overskudd på nærmere 20.000 kroner.

I år har vi tenkt å gjenta eksperimentet, denne gang med tre gevinster, nemlig tre innrammede eksemplarer av Tore Hamsuns vakre portrett av sin far. Bildene er en gave til Hamsun-Selskapet fra Tore Hamsun, med en verdi av kr. 3.000 pr. stk.

Trekninga skal foregå i forbindelse med folkefesten under Hamsun-dagene, lørdagskvelden den 8. august.

Selskapets styre skal organisere loddsalg i forbindelse med Hamsun-dagene på Hamarøy. Noen få ivrige medlemmer av Selskapet har også sagt seg villig til å selge lodd på sine respektive hjemsteder. Vi trenger imidlertid mange flere loddselgere, så dersom det er noen av våre medlemmer som kan tenke seg å selge noen lodd, så blir vi *meget* glade for det.

Og medlemmene - såvel som alle andre - er selvsagt hjertelig velkommen til å bestille lodd hos styremedlemmene. Et lodd i kunstlotteriet gir mulighet til å sikre dere et verdifullt bilde, samtidig som dere støtter Selskapets arbeid.

Tore Hamsuns portrett av Knut Hamsun - gevinst i selskapets lotteri.

HAMSUN- SELSKAPET

Hamsun-Selskapet ble stiftet under Hamsun-dagene på Hamarøy 1988, med det formål å arbeide for å utbre interessen for Knut Hamsuns forfatterskap.

Medlemskontingent:

Kr 100,- pr. år for enkeltmedlemmer, kr 150,- for par, kr 500,- for institusjoner. Bankkonto: 4612-20.89533.

Styre:

Nils M. Knutsen, Tromsø, leder
Alf Einar Øien, Hamarøy, nestleder
Karl Erik Harr, Kjerringøy
Kåre-Bjørn Kongsnes, Tromsø
Andreas Skartveit, Oslo
Helga Wiik Olsen, Hamarøy, sekr.

Varamedlemmer:

Øystein Rottem, København
Henny Moan, Oslo
Thomas Fasting, Mo i Rana
Solfrid Øverland, Mo i Rana
Kolbjørn Halmøy, Hamarøy

Selskapets adresse

Skogheim, 8294 Hamarøy

PÅMELDING OG BILLETTER

Et godt råd til alle som har tenkt seg til Hamsun-dagene på Hamarøy: Bestill billetter i god tid! Publikums-tilstrømminga har økt fra år til år, og skal man være sikker på å få med seg godbitene i programmet, så bør man bestille billetter et par måneder i forveien.

Billettbestilling: Hamarøy Kulturkontor, tlf. 081-70200.

Seminar

Det eneste man må melde seg til på forhånd, er litteraturseminaret 6. og 7. august. Forhåndspåmelding er nødvendig av hensyn til klargjøring av lokaler, organisering av kaffeservering, bussturer, etc. Dette seminar har etter hvert utviklet seg til å bli Norges største i sitt slag, og av praktiske grunner må man begrense deltakelsen til 180 personer.

(For to år siden hadde seminaret ca. 170 deltakere.)

Påmelding til Hamarøy Næringsetat tlf. 081-70530.

Innquartering

På Hamarøy fins det en campingplass, det fins et hotell (Hamarøy Gjestegård) og det fins et hyggelig skoleinternat der man bor rimelig (kr. 100 pr. natt i enkeltrom), med adgang kjøkken og bad. Rom bestilles ved henvendelse til Hamarøy Bo- og aktivitetssenter, 8294 Hamarøy. Tlf. 081-70450.

Program

Fullstendig program for Hamsun-dagene vil foreligge i begynnelsen av juni. Programmet kan bestilles fra Hamarøy kulturkontor mot kr. 10, - i porto og ekspedisjon.